

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. iii. post d[omi]nica[m]. iii. q[ua]dragesime.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

qui tenentes scriptū dicunt. Tu venisti ad nos: nō nos ad te. Dicit Basilius? Noli timere fili. Iterum ergo eo recluso p ipso oravit: et post dies aliquot visitavit. Cui iuuenis ait. O pater. alio ge audio clamores demonū et nō video ipsos. Quo pforta to sanctus discessit: et alia die redijt. Cui iuuenis Quō inquit habes pfr. Uidi nāqz hodie in visu te pugnantē p merz vincenē tē diaboli. Educens igit eu: clerū z populum cōuocauit z monuit orare p iuuenē: quē tenens manu ducebat ad ecclesiā. Et ecce diabolus cū sua comitūa conabatur rape iuuenē. Qui clamabat. Sancte dei adiuua me. Diabolus pō dicebat Basilio preiudicas mihi: ipse venit ad me: habeo eū scriptū. Tūc omnes q aderant clama uerūt kyriel. Et orante basilio: ecce char ta per aerē delata z ab omnib; visū venit ad manus basilij. Quā ille suscipiēs dixit iuueni. Cognoscis has lras frater. Et ille. Hec sunt dñe. Et fregit basilius scriptuz in signū remissionis culperz beneyuendi regulā docuit. O amplitudo diuine misericordie. Accedite ergo ad eum o peccato res qm ipse pfr est misericordiarū. Nec sit vob duz perā cōfiteri. Quā rsi p̄fessio duz qd videat: z difficile tñ si multo ampliora et grauiora ordinasset z p̄cepisset deus pro gratia obtinenda z dānatione vitāda: pu ta quoridie flagell verberari vsqz ad sanguinis effusione rē. Certe libenti animo omnia essent toleranda. Ad quod p̄inet illud qd serui naamā sibi dixerūt. vt habe tur in epla hodierna. P̄ z si rem grandē tibi dixisset rē.

Ertius arti. Audist; rē. Cauete ne sitis increduli z obstinati quē ad mo dū iudei z sicbñificijs ch̄i indigni. Dicit; forte. Credim; z obedire dño volumus. Audite qd iura dicit Allegās p̄traria n̄ est audiēd;. ca. Sollicitudinē. de appell. z. l. de furtis. l. j. z. ff. de cōdi. z de. l. ti cio. Quid em̄ valet qd q̄s regi dicat. Tu rex noster es: z tibi seruire debem;: z etiā dicat. Nō tibi tñ seruire volo rē. Et si pe/ tar veniā de preteritis: dicit tñ nō se regi seruiturū: an sit audiendus: Certe nō. Ex pone: notando qd cor ipsum loquitur deo. Hos dicitis. Credimus rē. sed nescio qd cor loquatur: et experientia loquitur quod

opera testantur. Ait em̄ Greg. in homel De dilectione z fidelitate ad conditorēz lingua mens z vita req̄ratur.

Feria. iij. post dñicā. iij. q̄dragesime.

Ecce ascen

R. Dulcer quedam cla/ mabat ad heliseū. iij. Re. ij. Sic ad deū clamare debet anima vo/ lens ascendere hierosolymā. Et in episto/ la insinuant tria ad hoc necessaria: ad di uine gr̄e augmentationē. **P**rimū est: capaxis desiderij augmentatio que signi/ ficatur per vasozū multitudinē. **E**gyptia/ nus. Quantū illic capaxis fidei afferim; tantum inde gratie inudantiā haurimus. **S**ecūdū est: cordis euacuatio. s. ab ex/ terioribus curis. Et hoc intelligit per va cuitatem vasoz. Grego. Effunde vt im/ plearis. **T**ertū est interior spūs recol/ lectio: que significatur per ostij clausione. **E**cce. xxxj. Contine z congrega cor tuū.

Ecce rē. **P**rimus articulus. Utrū iam iustifica tus p cōtritionem teneatur cōfiteri. **R.** nō. Talis habet quicquid saluti ne/ cessariū est. **C**ōtra. Gratia nō absoluit a p̄cepto cōfessionis. **R.** n. **B**on. in iij. dist. xvij. Cōfessio est instituta sub p̄cepto a quo non absoluit peccator per susceptio/ nem gratie iustificantis. Et ideo si potest z non curat cadit a iusticia: cum cadit a p̄posito cōfiteudi sine quo iustificari nō po terat. Nullus enim iustificari potest qui sacramenta cōtemnit. Cum autē dicitur Iustificatus habet rē. Dicendū qd verū est si perseveret in iusticia. **H**ec **B**on. **P**ro fund imēro. Magna stulticia est celare alijs peccata z nolle cōfiteri. **H**o/ ratiū in Epistolis Stultoz incurata pu dor mal; vlcera celat. Et **S**en. ad lucil. quare vicia sua necessario confitef: quare is illis est somniū narrare vigilantis: etiā z vicia sua cōfiteri sanitatis indicij. **L**uz ergo queritur. An iustificat; rē. **D**ic **R.** n. vs. **E**x qua conclude qd non potest esse se curus peccator nisi confessus fuerit: nec videtur perfecte cōtritus: qui dolens de

Feria III. post Oculi

peccato p̄fiteri proponit: nec tñ exequitur
propositū illud cū habeat oportunitatē
Per cōfessionē autē fit securus: quia p̄ cō/
fessionē reconciliat deo et ecclesie. An cō/
fessionē quippe peccator est dei inimicus.
cū autē cōfitef sit amic⁹ dei. Quia tūc vo/
luntatē suā cōformat d̄i uin bonitati. Jō
dicit Bern. O beata spes cōfitentū quō
vincis inuincibile: q̄ potens es apud oi/
parentem. Quā cito tremendū iudicē ver/
tis in clementissimū patrem. Notate opti/
mū remediū euadendi manus irati prin/
cipis. Cum homo fugere nequit: oꝝ fletis
genib⁹ nudatū gladiū p̄ncipi porrigere:
et se reus mortis proclamare. Sp̄ualit̄ sic
faciatis ch̄o peccatores: p̄fitendo pecca/
ta vestra. Nō em̄ fugere potestis. Aug⁹.
sup ps̄. Nō est quo fugias a deo irato nisi
ad ipsum placatū: denuda igit̄ gladiū. i.
peccatū. **Figura. ij. regū. xliij.** David
videns angelū p̄cutientē pplm̄ dic̄. **Dñe**
Ego sum q̄ peccaui tē. Vide ibi. Sp̄ita
liter Si peccatū p̄fessionē denudes dñs
reponit gladiū i re sue. Ambro. li. de Jo/
seph. Cessat diuina vindicta si cōfessio p̄/
currit humana.

Secundus articulus. In euangel. qd̄
scribit. Matth. xviij. Notande sunt
tres instructiones de charitate necessa/
ria ad ascendendū hierosolymā.

Prima est: instructio charitatiue corre/
ctionis.

Scda ē: instructio charitatiue vnionis.
Tertia: instructio charitatiue remis/
sionis.

Prima tē. Si peccauerit in te frat̄ tuus.
Aug⁹. d̄ p̄. Admonem⁹ dñs noster nō
negligere inuicē peccata nostra: nō q̄ren/
do quid reprehendas sed videndo qd̄ cor/
rigas: si neglexeris peior eo factus es.

Sunt autē circa hoc notande tres regule
Prima: discrete omissionis: quoniā ali/
quando ē omissēda correctio vel p̄t̄ ma/
lum euitandū vel maius bonū assequē/
dum et hoc maxime in quinq̄ casib⁹. Pri/
mus est quando nō est spes correctionis.
Hiero. Frustra niti nihil aliud q̄ opus
extreme dementie. Secund⁹ defectus p̄/
bationis et criminalit̄ agit: vbi. s. actor ad ra/
tionem si in p̄batione defuerit obligatur.
Tertius cum prelato tāq̄ iudici: cui notū

est factū. qz ille est notatus vel cōfessus
Quartus cum meliori op̄i vel eque bono
vacat: sicut monachi facere debēt. Quint⁹
tūc cū multitudo vel pt̄as ē in culpa: vbi
correctio plus noceret ecclesie q̄ p̄desset.
Tñ versus. Nō spes: nō testis: p̄ul scit h̄
sine mora. **S**ecunda est regula secreta
am̄onitionis quā tradit dñs di. Si pecca/
uerit i tē. i. s. Aug. te se tēte: corripe euz
scz dulciter et charitatiue: intendens cor/
rectioni: parcēs pudori. Si te audient lu/
cratus es fratrem tuū: animā eius saluau/
do qd̄ est in augmentū tue salutis. Quia
vt di. Hiero. Per salutē alterius nobis
q̄q̄ adquir̄ salus. Si autē te non audie/
rit adhibe tecū vnū vl̄ duos. Sc̄m̄ aug.
Primo adhibeat vnus: q̄ velit p̄desse: nō
obesse. Q. si nec illū audierit: adhibeatur
alius: vbi corrigendi studio: vel cōuenien/
di eū sub testib⁹. Vel fm̄ glo. Si dixerit
nō esse peccatū p̄bent̄ triū: vt in ore duo/
rū vel triū testū stet om̄e p̄bum. **T**er/
tia est regula publice denūciationis. Si ei/
p̄ctm̄ est sic publicū: debet corrip̄ publice
vt ex eius exemplo alij coereantur. Et in
alijs que non sunt sic publica et nō pro se/
sc̄da via p̄dicta: debet addi tertia q̄ habz
vim coactiua. Tñ dicit dñs. Si eos non
audierit dic̄ ecc̄ie. i. plato per denūciatōez
publicā: tūc sūt testes adducēdi ad facti/
p̄bationē. Si autē ecclesiā nō audierit: p̄e/
ceptū plati p̄t̄nendo: sit tibi sicut ethnic⁹
et publican⁹. i. separef a cōione fidelū per
excōicationē vt vel saltē pudore corrigat̄
Ethnic⁹ em̄ d̄ gētilis. Ethnos em̄ grec⁹
ce: gēs est latine. Publicanus autē dicitur
q̄ secl̄i lucra p̄ fraudē furta: et periuria ac/
cumulat: vel q̄ publicoz exactor: est yecri/
galū. Proponit autē isti in exēplū qz ap̄
iudeos hi excōicati habent. Et ne q̄s ex/
cōicationē p̄t̄neret addit dñs. Amē dñs
co vob̄ q̄cūq̄ sup̄ fr̄a alligaueritis in ec/
clesia militate: erūt ligata et in celis. i. in ec/
clesia triūphante. Siue itaq̄ iuste siue in/
iuste sp̄ est tūcēda pastoris sn̄ia. Chryso.
xij. q. ij. Nemo cōtēnat vincula eccl̄iastica
nō est hō q̄ ligat s̄z ch̄s qui potestātē de/
dit et dñs fecit hoies tān̄ honoz. **S**e/
cūda est: instructio charitatiue vnionis.
Ad quā nos inducit dñs. Si duo ex vo/
cō. de oi. re. tē. Dig. Ista est cā p̄t̄ quā

non exaudimur orantes: quia non confen-
timus vbiq; p oia neq; dogmate neq; co-
uersatione Possunt et h spualit intelligere
si aia et corp? cōsenserit et nō inter se bellū
habuerint. Sequit. Vbi em it duo vl tres
zē. Chryso. Illi sūt pgregati in noie ch?
q; p; chīm pncipale cām, s. amicitie hnt.
Hiero. Dis sermo supior ad p cordiā nos
pnoat. igit et pmiū pollice: cū se dicit inf
duos vel tres mediū fore. Chryso. Pli-
res videm? alias amicitie occasiōes. Hic
em quoniam diligit diligit ille: qm honora-
tus est. ille p; aliud tale: et oia pscrutan-
tes: inuenim? apud mltos amicitias poe-
ticas. i. ficticias. Tertia est: instructio
charitatie remissiois. Quia em dñs d cor
rectiōe fraterna loquēs: induxit ad h vt
peccanti remitteret iniuriam: ne dubitet d
nūero: Querit petri? qñs peccat? sit re-
mittendū: et pete si septies. Et dixit ies?
Nō dico tibi vsq; septies zē. Aug? de p.
vii. Audeo dicere. Etsi septuagies septi-
es peccauerit ignoscas: z si cētes: et oino
quoties peccauerit ignosce. Est tñ no-
randū q; ex iniuria oriunt tria. Primū est
rancor affectiōis: quē tenet q; b; et statim
remittere: ceterā iniuriā nō petit veniā
Secūm est signū indignatiōis: qñ sez alt?
q; nō loq; aut cōicat iniuriā: et h tenet
remittere petēti veniā et pto emēdare Ter-
tiū est ius psecutiōis p recōpensatiōe da-
mi vel iniurie: et hoc non tenet aliq; re-
mittere: nisi forte vbi iniuriā nullo mo-
do possit recōpensare: imo qñq; malū eēt
remittere: puta si seq; ref in reo pñitas ad
malū et alioz scandalū. Sic ergo p; quō
benigne dimittēdū est iniuriā: nobis
alias a dño misericōdiaz nō psequimur. Ecce
plū d plaga illi? q; noluit indulgere. Nar-
rat guillerm? de vitriaco: qd in brabantia
trigint q; culpacificare volētes qdā die
imortales iniurias: erga iniuriātē nihil p-
ficerēt: iniuriā pass? pmo simplici. de m
pedib; ei? pstrat? semel itez et tertio po-
pulo psequere rogaret. Guillerm? d vitri-
aco dixit ad pplm Credo q; i boie obsti-
nato signū oñdet dñs. Recmora: miser il-
le reuertis oclis sel itez et tertio i terrā cor-
ruit ore cruozē spumās. Flēte at pplo re-
uerēdus vir fusa pce pstratū erexit. Qui
mor sanat? cū lachrymis veniā petēt ru-
ens in ei? oclā quē ipse offēdit. Hoc guil-

lerm? In matth. vj. Si nō dimiseris hol-
bus peccata sua zē.

Tertio ar. Aud. zē. Notate q; lex dif-
feret d hereticis. l. pūlegia. Qui in legē
comittit: pūlegia leg; amittit. Videte q;
ne p legē mie faciāt; et sic mie pūlegiū q;
mittat; Nā sicut extra d; institutiōib; Ad
itētiōne mādāt; recurrēdū ē. Hec at ē in
tētiō dī vt miaz faciāt eis q; miaz fecerūt.
Videte ne sit; siles hoi q; ex nccitate trāsi-
tur? ē p pontē als pibit; et tñ ipse pōtē illū
destruit et sic perit. Expone de ponte mie
zē. notādo illd Aug. In manib; ei et n ar-
bitrio pontis de? vnde saluemur Dimittit
te inq; et dimittetur tibi.

Feria. iij. post. iij. dñicā. xl.

Ecce ascen-

Ecce ascen-
tē De celo locut? sum vob
Ero. x. Locut? ē nob de?
d celo vt in celū ascēderem?. In illa at lo-
cutōe in q; locut? ē dñs pplō isrl. tria sunt
notāda in epla. Primū ē p; sideratio ob-
suāde pceptiōis cū d; honora p; rem zē.
vsq; oia illi? sūt. Secūm ē p; sideratio ad
mirāde p; cussiōis et turbatiōis cū d;. Lū-
ctus aut ppl's videbat voces zē. vsq; ne
forte moriamur. Tertū est p; sideratio
mēozāde institutiōis. Et ait moyses ad po-
pulo. Ecce zē. (pulu: nolite timere zē.

Prim? ar. An p; as clauū se extēdat
ad culpā. Qñ. Soli? dī ē remitte-
re culpā. Esa. xliij. Ego sū q; deleo iniq;ta-
tes tuas. Contra. Jo. xx. Quoz r; miserit;
zē. Rñ. videt fuisse opio ma. in. iij. di. xvij
q; p; as clauū n se extēdit ad r; missionē cul-
pe neq; ad p; mutatiōez p; e etne i t; palē. Et
ad h allegat q; sacerdotes legales n facie-
bāt lepros nec curabāt s; oñdebāt aut lep-
tos aut a lep m; dātos: et sic sacerdotes oñ-
dūt mō absolutos l; ligatos s; merita eoz
vl d; merita sibi oñsa. Itē gre. et aug. di. q;
i suscitatiōe lazari signa fuit suscitatiō petō-
ris s; lazari? p; fuit a dño suscitāt? q; d;
scipul tradere solued?. Intētiō g; videt eē
q; clauis n se extēdit ad remissionē culpe:
neq; ad p; mutatiōez p; e etne: aut e? r; mis-
sionē nisi oñsiue. Sco. at alif loq; et rōab;
liter q; sacm noue legis est signuz efficax
grē: nō demōstratiū aut p; nosticiū: et per
p; sequēs est signū efficax remissionis cul-
pe: quia gratia nō stat cum culpa mortali